

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ
«Культура бізнесу»**

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 07 Управління та адміністрування
Спеціальність – 073 Менеджмент
Освітня програма – Менеджмент
Кількість кредитів – 3 – 90 год., із них: аудиторних – 16/14 год.;
самостійної роботи студента – 60 год.
Форма навчання – денна
Рік підготовки – 1, семестр – 2
Компонент освітньої програми – вибіркова
Дні занять – відповідно до розкладу.
Консультації – відповідно до графіку навчального процесу
Мова викладання – українська

Керівник курсу

Гузенко Ірина Іллівна – старший викладач кафедри гуманітарних дисциплін.

Контактна інформація:

Адреса: 79007, вул. Костюшка, 11, м. Львів. ауд. 206., тел. (032) 260-32-58
e-mail: huzenko.i@gmail.com

Опис дисципліни

У курсі «Культура бізнесу» предметом вивчення є професійна культура бізнесу, система норм і цінностей, ставлення людей до праці, культура персоналу.

Студенти упродовж курсу засвоюють певне коло знань у галузі ділового етикету та протоколу, а саме: етичні засади бізнесу, ситуації у бізнесі: традиційні і конфліктні, порядок підготовки та проведення ділових переговорів, ділову атрибутику, техніку ділового спілкування, а також національні особливості ділового спілкування в різних країнах світу.

Метою викладання навчальної дисципліни «Культура бізнесу» є формування у студентів розуміння системи цінностей, поглядів, норм поведінки ділових людей, засвоєння студентами основних теоретичних

положень та вироблення необхідних практичних навичок, що дозволяють підвищити ефективність у бізнесовій діяльності.

Завданням курсу є засвоєння знань про сутність етики, культури, бізнесу, норм поведінки. До курсу увійшли такі теми, як: основні трактування базових етичних категорій; види, принципи та кодекси професійної етики; організація взаємодії ділових партнерів; сучасні методи оцінки ділових партнерів; форми ділового спілкування.

Засвоєні знання дають змогу набути вміння: застосовувати правила поведінки ділової людини; використовувати принципи професійної етики в ділових стосунках; сприймати інформацію з ділового професійного погляду; ефективно використовувати вербальні і невербальні засоби спілкування.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Культура бізнесу» є сукупність практичних форм взаємовідносин людей у професійній сфері; їхній ціннісний зміст і значущість; комерційний етикет в організаційній поведінці, економіці, фінансах, обліку, маркетингу.

Навчальний контент

Назви змістових тем	Розподіл годин				Результати навчання Знати:
	разом	л	п	с.р.	
Тема 1. Культура бізнесу.	6	2		4	Вплив бізнес-культури на різні сфери діяльності підприємства. Бізнес-культура як система норм і цінностей. Становлення культури бізнесу як наукової дисципліни. Основні поняття та визначення культури бізнесу.
Тема 2. Професійна етика у сфері управління.	6	2		4	Етика бізнесу: еволюція розвитку, поняття та значення. Структура етики бізнесу. Найпоширеніші помилки у сфері ділового етикету.
Тема 3. Ситуації у бізнесі: традиційні і конфліктні.	6	2		4	Корпоративна етика та корпоративна культура. Поняття корпоративної етики. Етичний кодекс фірми. Етичні принципи корпоративної поведінки.
Тема 4. Професійний етикет у сфері управління.	6	2		4	Ділова етика та діловий етикет менеджера. Діловий етикет як складова корпоративної культури. Сутність і значення спілкування у професійній діяльності менеджера.
Тема 5. Усне ділове спілкування.	8	4		4	Характеристика стилів спілкування. Функції ділового спілкування. Загальні вимоги до усного спілкування.

					Вербальне спілкування в етиці бізнесу.
Тема 6. Професійна невербальна комунікація.	6	2		4	Невербальна форма спілкування у бізнесі. Мистецтво ділового спілкування. Неформальна бесіда: вміння слухати та говорити.
Тема 7. Професійне міжособистісне спілкування.	6	2		4	Професійне міжособистісне спілкування. Зміст та ефективність міжособистісного сприйняття. Неформальна бесіда в управлінській сфері: вміння слухати та говорити. Види професійного спілкування.
Тема 1. Історичний розвиток, сучасні напрями професійної культури бізнесу.	6		2	4	Культура бізнесу. Загальна характеристика «етики» та «моралі» у культурі бізнесу. Співвідношення моральних, релігійних та юридичних норм у бізнесовому середовищі. Частка етики в духовній культурі ділової спільноти. Професійна етика бізнесу і психологія. Аспекти етики сервісу у бізнесі.
Тема 2. Професійна етика у сфері управління.	8		2	6	Світові традиції ділового етикету. Корпоративна етика. Етика управління. Категорії етики, їх історичний вимір. Добро і зло як головні етичні категорії у суспільному просторі. Категорії етичного вибору, вчинку, моральної діяльності (норма, кодекс, звичай, традиція, принципи, ідеали). Категорії на позначення етичних характеристик людини (совість, честь, гідність, справедливість).
Тема 3. Ситуації у бізнесі: традиційні і конфліктні.	6		2	4	Типологія конфлікту. Правила запобігання конфлікту. Морально-етичні аспекти вирішення конфліктів. Етика комунікації в системі управління.
Тема 4. Стандарти етикету у сфері управління.	6		2	4	Професійний етикет у сфері управління. Культура спілкування в моральному вимірі. Комунікативні моральні прикмети людини: чесноти і вади.
Тема 5. Комунікативна поведінка у культурі	6		2	4	Мовленнєвий етикет. Словесні формули ввічливості в системі управління. Телефонна розмова менеджера. Публічний виступ менеджера.

бізнесу.					
Тема 6. Значення і функції професійної невербальної комунікації.	6		2	4	Професійна невербальна комунікація. Різновиди невербальної комунікації. Основи техніки мовлення. Етика комунікацій та морально-психологічні принципи спілкування.
Тема 7. Стратегії і тактики впливу у бізнес-середовищі. Імідж бізнесмена.	8		2	6	Мистецтво ділового спілкування менеджера. Етика діловодства. Кодекс професійного спілкування. Маніпуляції у спілкуванні. Імідж бізнесмена.
Разом	90	16	14	60	

Політика оцінювання

Передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Оцінювання

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до:
Положення ЛДУФК http://www.ldufk.edu.ua/files/tekst_fail/dokumenty%20LDUFK/polozhennia_pro_opytuvannia04%2020.pdf
Робочої програми: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
Порядок оцінювання: <http://repository.ldufk.edu.ua/>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Грищенко І. М. Підприємницький бізнес: Підруч. для студентів ВНЗ / І. М. Грищенко. – К.: Грамота, 2016. – 519 с.
2. Економіка і підприємництво, менеджмент: навч. посіб. / [Рогач С. М. та ін.]. – К.: Компринт, 2015. – 713 с.
3. Інноваційне підприємництво: креативність, комерціалізація, екосистема: навч. посіб. для ВНЗ / [Ю. Бажал та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. Ю. М. Бажала. – К.: Пульсари, 2015. – 278 с.
4. Карлін М. І. Правові основи підприємницької діяльності: конспект лекцій / М. І. Карлін, Ю. В. Строцюк; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ін-т економіки та менеджменту, Каф. фінансів та оподаткування. – Луцьк: Вежа-Друк, 2015. – 107 с.

5. Князь С. В. Підприємництво та менеджмент: навч. посіб. / С. В. Князь, Т. І. Данько, Н. Б. Ярошевич; за наук. ред. С. В. Князя; Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2016. – 123 с.
6. Князь С. В. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: організаційно-методичні аспекти: навч. посіб. / С. В. Князь, Н. П. Яворська; Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2016. – 103 с.
7. Петрович Й. М. Створення і функціонування суб'єктів підприємництва: навч. посіб. / Й. М. Петрович. – К.: Ліра-К, 2015. – 256 с.
8. Поліщук Г.О. Державна підтримка розвитку малого підприємництва: вітчизняний та зарубіжний досвід / О.Г. Поліщук // Актуальні проблеми державного регулювання. – 2017. – № 1(51).

Допоміжна

1. Андреєва І. В. Етика ділових відносин / Андреєва І. В. – Зб.: Вектор, 2006. – 160 с.
2. Безус А.М. Розвиток підприємств малого бізнесу в Україні / А.М. Безус // Проблеми розвитку економіки. – 2016. – № 3(99). – С. 7–17.
3. Біла І.С. Бізнес-середовище в Україні / І.С. Біла // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – Вип. 17. – С. 127–131.
4. Візньак Ю.Я. Діагностика бізнес-середовища підприємства і роль неурядових організацій щодо запобігання та протидії корупції у сфері оподаткування / Ю.Я. Візньак // Економіка підприємництва. – 2016. – № 1. – С. 235–240.
5. Гах Й. М. Етика ділового спілкування: навч. посібн. / Гах Й. М. – К.: Центр навч. літератури, 2005. – 160 с.
6. Герасимчук А. А., Тимошенко З. І., Шейко С. В. Філософські основи менеджменту і бізнесу: навч. посіб. – К., 2006. – 231 с.
7. Герчанівська П. Е. Культура управління: навч. посібн. / Герчанівська П. Е. – К.: Політехніка, 2005. – 152 с.
8. Зусін В. Я. Етика та етикет ділового спілкування: навч. посібн. – 2-ге вид., перероб. і доп. / Зусін В. Я. – К.: Центр навч. літератури, 2005. – 224 с.
9. Калашник Г. М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету: навч. посібн. / Калашник Г. М. – К.: Знання, 2007. – 143 с.
10. Мартиненко М. М. Основи менеджменту: підручн. / Мартиненко М. М. – К.: Каравела, 2005. – 496 с.
11. Основи бізнесу: навч. посіб. / Ларіна Я. С., Мочерний С. В., Фомішина В. М., Чеботар С. І. – К.: Академія, 2009. – 384 с.

12. Палеха Ю. І. Ділова етика: навч.-методичний посібн. / Палеха Ю. І. – К.: ЄУФІМБ, 2000. – 250 с.20.
13. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин: навч. посібн. / Палеха Ю. І. – К.: Кондор, 2008. – 356 с.
14. Радченко С. Г. Етика бізнесу. Практикум: навч. посіб. – К., 2006. – 232 с.
15. Сердюк О. Д. Теорія та практика менеджменту: навч. посібн. / Сердюк О. Д. – К.: Професіонал, 2004. – 432 с.
16. Статінова Н. П. Етика бізнесу: навч. посібн. / Статінова Н. П., Радченко С. Г. – К.: КНТЕУ, 2001. – 280 с.
17. Стоян Т. А. Діловий етикет: моральні цінності і культура поведінки бізнесмена: навч. посібн. / Стоян Т. А. – К.: Центр навч. літератури, 2004. – 232 с.
18. Чайка Г. Л. Культура ділового спілкування менеджера: навч. посібн. / Чайка Г. Л. – К.: Знання, 2005. – 442 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Львівського державного університету фізичної культури, м. Львів, вул. Костюшка, 11.
2. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника НАН, м. Львів, вул. Стефаника, 2.
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Київ // <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Проект розпорядження Кабінету міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://news.dtki.ua/state/entrepreneurship/419857>.
5. Світовий банк: Україна у рейтингу «Ведення бізнесу в 2018 році» [Електронний ресурс] // Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки. – 17 січня 2018 року. – Постійне посилання: <http://afo.com.ua/uk/news/2-generalassessment/1130-world-bank-ukraine-in-the-ranking-doing-business-in-2017>
6. Стратегія розвитку малого і середнього підприємництва (МСП) в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.me.gov.ua/Documents/Download?id=153cbc70.
7. Швець Г.С. Сучасне бізнес-середовище малого та середнього підприємництва в Україні / Г.С. Швець // Вісник Приазовського державного технічного університету. – 2017. – Вип. 34. – С. 31–39.
8. Щорічна оцінка ділового клімату в Україні [Електронний ресурс] // Програма USAID «Лідерство в економічному врядуванні» (USAID ЛЕВ). – 2016–2017 рр. – Постійне посилання http://www.ier.com.ua/files/Projects/2015/LEV/2016-2017_ABSCA_